

Septembercirculaire

2026

gemeente Ouder-Amstel

Colofon

Duo+
Vondelstraat 1
1191 BD Ouderkerk aan de Amstel

Postadres
Postbus 35
1190 AA Ouderkerk aan de Amstel

Telefoon
(0297) 51 32 32
Fax
(0297) 51 32 32

BTW-nummer
854833171BO1
KvK-nummer
62475436

Inhoud

Samenvatting 4
Leeswijzer 4
Toelichting mutaties septembercirculaire 2026 5
Tabel mutaties septembercirculaire 5
Toelichting Accresontwikkeling 6
Voorschot ruimte BCF plafond 2026 6
Toelichting hoeveelheidsverschillen en uitkeringsbasis 6
Taakmutaties 6
Uitvoeringskosten inburgering 6
Wet Versterking regie volkshuisvesting 7
Decentralisatie uitkeringen 7
Spreidingswet 7
Openbare bibliotheken 7
IBO problematische schulden 7
Overige ontwikkelingen 8
Stand van zaken onderzoeksagenda Algemene Uitkering 8

Advies

- De financiële consequenties 2026 te betrekken bij de 2e burap 2026;
- De financiële consequenties 2027 en verder te betrekken bij het opstellen van de 1e burap 2027 en de Voorjaarsnota 2028;
- Kennis te nemen van de overige ontwikkelingen van deze circulaire/memo;
- De organisatie te informeren over de uitkomsten/memo.

Samenvatting

Het gemeentefonds is veruit de belangrijkste inkomstenbron voor gemeenten en dus van groot belang voor de financiële kaders voor de meerjarenbegroting 2027 – 2031, maar ook voor de actualisatie van het huidige dienstjaar 2026.

De septembercirculaire[1] geeft de vertaling van de Miljoenennota van de rijksoverheid. De memo gaat over de uitwerking van de septembercirculaire, specifiek vertaald naar de gemeente Ouder-Amstel. In deze samenvatting worden de belangrijkste mutaties benoemd. Voor een uitgebreidere inhoudelijke toelichting op de mutaties wordt verwezen naar het hoofdstuk Toelichting mutaties septembercirculaire 2026.

In het hoofdstuk "overige ontwikkelingen" staan de laatste ontwikkelingen op financieel gebied die het gemeentefonds raken.

De belangrijkste mutaties als gevolg van de septembercirculaire worden samenvattend veroorzaakt door:

- Aanpassing en actualisering maatstaven (voordelig, structureel);
- Accres, zowel volume-ontwikkeling als Loon- en prijsontwikkeling (LPO) (voordelig, structureel);
- Voorlopige afrekening ruimte btw-compensatiefonds 2026 (voordelig, eenmalig in 2026);
- Diverse overige taakmutaties van Rijk naar gemeenten, waaronder oa:
    - Versterking regie Volkshuisvesting (voordelig, structureel);
    - Uitvoeringskosten Inburgering (voordelig, 2026);
- Diverse decentralisatie- en integratie uitkeringen, waaronder o.a.:
    - Openbare bibliotheken (voordelig, 2027);
    - Spreidingswet voor taak zoeken opvangplekken (voordelig, 2026);
    - IBO Problematische schulden (voordelig, structureel vanaf 2027).

Bovenstaande leidt samengevat in totaal tot de volgende mutaties in het gemeentefonds voor de (meerjaren) begroting 2026 – 2031 (bedragen x € 1.000):

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Berekening beginstand meicirculaire	**27.139**	**29.151**	**29.599**	**29.658**	**33.140**	**33.976**
Totaal verschil Septembercirculaire	374	412	270	270	310	280
Berekening eindstand Septembercirculaire	**27.513**	**29.563**	**29.869**	**29.928**	**33.450**	**34.256**

Leeswijzer

Er zijn veel ontwikkelingen gaande op het gebied van gemeentelijke financiën en het gemeentefonds. De onzekerheid van de koers bij een minderheidskabinet, de oorlog in de Oekraïne, de onzekerheid over de herijking van het gemeentefonds op middellange en lange termijn maakt dat de berichtgeving van vandaag de volgende dag alweer is aangevuld of toch weer anders is.

[1] septembercirculaire 2026

De informatie bij de septembercirculaire is dan ook een momentopname en geeft een vertaling van de miljoenennota van het Rijk. Daarnaast bevat de memo een actualisatie van de belangrijkste ontwikkelingen die op het moment van samenstelling bekend zijn.

Om deze reden wordt er bij deze memo een onderscheid gemaakt tussen 'wat is nodig' en 'wat is zinvol om te weten'. Het onderdeel 'wat is nodig' is opgenomen onder het hoofdstuk Toelichting mutaties septembercirculaire 2026 en het onderdeel 'wat is zinvol' onder het hoofdstuk 'Overige ontwikkelingen'. Dit uitdrukkelijk met de opmerking dat de onderdelen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn om een totaalbeeld van de ontwikkelingen binnen het gemeentefonds te kunnen hebben.

Toelichting mutaties septembercirculaire 2026

Uitgangspunten berekening

De berekeningen zijn gemaakt op basis van de maatstaven in de laatst bekende specificatie nr. 8 per 18-08-2026 van het Ministerie BZK. Nog niet alle maatstaven zijn met de status "definitief" verwerkt, wat wil zeggen dat voor die onderdelen nog mutaties kunnen komen met een financiële impact. Deze effecten lopen mee bij de volgende circulaires later dit jaar. Om een goed structureel beeld te krijgen van de inkomsten is er voor 2026 en verder een prognose gemaakt van de belangrijkste maatstaven met de grootste financiële impact.

Tabel mutaties septembercirculaire

(Bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Berekening beginstand Meicirculaire	**27.139**	**29.151**	**29.599**	**29.658**	**33.140**	**33.976**
Uitkeringsfactor, algemeen						
Volume accres historisch Bbp				44	49	50
LPO accres prijs Bbp		195	176	125	115	107
Voorschot ruimte onder BCF-plafond 2026	125					
Accresontwikkeling	**125**	**195**	**176**	**169**	**164**	**157**
Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis						
Hoeveelheidsverschillen	154	52	32	38	82	58
Hoeveelheidsverschillen en uitkeringsfactor	**154**	**52**	**32**	**38**	**82**	**58**
Taakmutaties						
Uitvoeringskosten inburgering	14					
Wet Versterking regie volkshuisvesting	52	51	52	52	54	55
Overige kleine mutaties	-6	1	2	2	1	1
Taakmutaties	**61**	**52**	**53**	**54**	**55**	**56**
IU/DU/SU						
Spreidingswet	28					
Openbare bibliotheken		105				
IBO problematische schulden		9	9	9	9	9
Overige kleine mutaties	5					
Decentralisatie-uitkeringen	**33**	**114**	**9**	**9**	**9**	**9**
Totaal mutatie Septembercirculaire	**374**	**412**	**270**	**270**	**310**	**280**
Berekening eindstand Septembercirculaire	**27.513**	**29.563**	**29.869**	**29.928**	**33.450**	**34.256**

Toelichting Accresontwikkeling

Het accres is te splitsen in een reëel deel (Volume) en een nominaal deel (LPO). Het reële deel betreft de compensatie voor de **volume ontwikkeling** als gevolg van de groei van het gemeentefonds en is daarmee eigenlijk de netto koopkracht van de gemeente. De mutatie in de volumeontwikkeling wordt gebaseerd op een 8-jaarsgemiddelde van de prijs bruto binnenlands product (Pbbp, t-9 t/m t-2)). In de septembercirculaire 2026 is een nieuwe raming voor het accres 2027 en verder opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bbp door het Centraal Planbureau (CPB; MEV 2027) en is omhoog bijgesteld.

Het nominale deel betreft met name compensatie als gevolg van stijgingen door **Loon-en prijsontwikkelingen (LPO),** waardoor gemeenten in staat zijn op basis van het nieuwe prijspeil hun taken te blijven uitvoeren. De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp van het lopende jaar. Voor de jaren 2027 en verder is de raming voor de prijs bbp omhoog bijgesteld.

Voorschot ruimte BCF plafond 2026

Het Btw-compensatiefonds (BCF) is opgericht om btw weg te nemen als factor in de afweging van decentrale overheden tussen uitbesteden en inbesteden (uitvoering door de eigen organisatie). Voor marktpartijen is er zo een eerlijke kans om bij gemeenten en provincies 'binnen te komen'. Decentrale overheden kunnen betaalde btw terugvragen bij het compensatiefonds. Dit compensatiefonds wordt gevoed door een verlaging van het gemeentefonds. Afgesproken is dat wanneer er meer of minder aanspraak wordt gemaakt op dit compensatiefonds, eventuele middelen aanvullend worden onttrokken dan wel terugvloeien naar het gemeentefonds. Jaarlijks wordt bij de septembercirculaire een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire van het volgende jaar volgt dan de afrekening. De te verwachten onderschrijding bedraagt € 191 mln., wat voor Ouder-Amstel neerkomt op een voordeel van € 125.000

Toelichting hoeveelheidsverschillen en uitkeringsbasis

Hoeveelheidsverschillen

Het gemeentefonds wordt berekend op basis van diverse maatstaven. Aan de hand van de laatste specificatie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) zijn de maatstaven geactualiseerd. Daarnaast is met betrekking tot de maatstaven met de grootste financiële impact een prognose gemaakt voor de jaren 2026 en verder. Dit is gedaan als gevolg van een te verwachte groei door woningbouw en de daarmee aanpalende maatstaven. Hierdoor zijn positieve hoeveelheidsverschillen ontstaan.

Ontwikkeling uitkeringsbasis en uitkeringsfactor

De uitkeringsbasis wordt gebaseerd op de aantallen van maatstaven vermenigvuldigd met een prijs per eenheid die daaraan is gekoppeld. Door een actualisatie van de aantallen wijzigt de uitkeringsbasis. De uitkeringsbasis wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor om zo het totaal beschikbare bedrag binnen het gemeentefonds te kunnen verdelen. Wanneer de omvang van het gemeentefonds en/of de prijs per eenheid van de maatstaven dus wijzigt, zal ook de uitkeringsfactor wijzigen.

Taakmutaties

Uitvoeringskosten inburgering

In het bestuurlijk overleg van 25 juni jl. is tussen de minister voor Werk en Participatie en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) overeenstemming bereikt over een tegemoetkoming op de uitvoeringskosten inburgering. Uit het onderzoek naar de betaalbaarheid van de Wet inburgering 2021 voor gemeenten, blijkt dat gemeenten een tekort hebben op de uitvoeringskosten. Dit tekort is grotendeels terug te voeren op grotere aantallen inburgeringsplichtigen dan vooraf geraamd. Om gemeenten hierin tegemoet te komen, stelt het ministerie van SZW in totaal € 93 miljoen beschikbaar voor de jaren 2026, 2027 en 2028.

De middelen zijn erop gericht om te zorgen dat gemeenten hun wettelijke taken kunnen blijven uitvoeren. In de septembercirculaire 2026 is voor het jaar 2026 € 31 miljoen beschikbaar gesteld. In het voorjaar 2027 worden waarschijnlijk de middelen voor de jaren 2027 en 2028 beschikbaar gesteld.

Wet Versterking regie volkshuisvesting

Met de inwerkingtreding van het wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting ontstaan extra werkzaamheden voor de medeoverheden. Vastgesteld is dat deze werkzaamheden financiële gevolgen hebben voor gemeenten (en provincies) in de vorm van incidentele en structurele uitvoeringslasten. Ter compensatie is in 2025 al incidenteel € 48,8 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd (decembercirculaire 2025). In deze Septembercirculaire worden de middelen voor de jaren 2026 en verder overgeheveld. Het gaat om een jaarlijkse bijdrage van € 56,2 miljoen.

Decentralisatie uitkeringen

Spreidingswet

Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het zoeken naar opvangplekken. Zij ontvangen hiervoor middelen vanuit het gemeentefonds. Voor gemeenten is er een bijdrage van in totaal € 15,3 miljoen beschikbaar. Elke gemeente ontvangt een vast bedrag van € 20.000. Het resterende bedrag wordt verdeeld op basis van de verdeling van het aantal opvangplaatsen per gemeente.

Gemeenten ontvangen deze extra middelen om opvanglocaties voor asielzoekers voor te bereiden en in te richten. Ze moeten de lokale uitvoering organiseren in samenwerking met partners zoals het COA, en zorgen voor goede communicatie richting inwoners om draagvlak te creëren. Daarnaast zijn gemeenten verantwoordelijk voor het monitoren en rapporteren van de voortgang aan het Rijk.

Openbare bibliotheken

Het doel van de uitkering is gemeenten in staat te stellen te voldoen aan de gewijzigde Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). Het college van burgemeester en wethouders moet met deze zorgplicht voorzien in een aanbod van bibliotheekvoorzieningen. Het aanbod van deze voorzieningen moet als geheel binnen redelijke afstand voor de inwoners toegankelijk zijn en ten minste één bibliotheekvoorziening in stand houden die alle vijf de wettelijke bibliotheekfuncties vervult, een fysieke collectie heeft en over een professionele personeelsbezetting beschikt.

Gemeenten ontvangen hiertoe een bijdrage van € 62 miljoen in 2027. Het bedrag wordt over alle gemeenten verdeeld op basis van een bedrag van € 3,05 per inwoner, op basis van het inwonersaantal op 1 januari 2026. Voor kleinere gemeenten waar het bedrag per inwoner lager uitkomt dan € 105.000, wordt de uitkering aangevuld tot € 105.000. In de begroting is al structureel rekening gehouden met een stelpost binnen de inkomsten en uitgaven van € 100.000. Echter, het Rijk stelt de middelen vooralsnog eenmalig (2027) beschikbaar. Geadviseerd wordt om zowel de baten als de lasten vanaf 2028 met de eerder opgenomen € 100.000 te verlagen wat per saldo neutraal doorwerkt in het resultaat. Hiermee wordt aangesloten bij de financiële mutaties in deze circulaire.

IBO problematische schulden

Het kabinet heeft vroegsignalering ingevoerd om problematische schulden in een zo vroeg mogelijk stadium aan te pakken. Partijen voeren verbetermaatregelen door met als doel om het bereik van de doelgroep te verdubbelen en de ongewenste uitval van de deelnemende doelgroep te halveren. Vanuit het ministerie van SZW wordt vanaf 2027 structureel € 19,7 miljoen beschikbaar gesteld. Deze middelen zijn bedoeld om vroegsignalering beter in te richten.

Overige ontwikkelingen

Stand van zaken onderzoeksagenda Algemene Uitkering

Op 28 mei 2026 hebben de fondsbeheerders de Kamer geïnformeerd over de herziening van het verdeelmodel per 1 januari 2027. Wat de aanpassingen van het verdeelmodel betreft is door de fondsbeheerders aangesloten bij het voorstel van de ROB en de VNG om per 2027 twee kleine wijzigingen door te voeren. Ten eerste, de berekening van de maatstaf 'Huishoudens met een laag inkomen' met procenten in plaats van met honderdtallen.

Ten tweede, de rekentarieven van de OZB aan te passen aan de werkelijke gemiddelde OZB-tarieven en de verevening van de overige eigen middelen met hetzelfde bedrag te verlagen.

Er wordt vervolgonderzoek gedaan naar het sociaal domein, voor de clusters Individuele voorzieningen Jeugd, Individuele voorzieningen Wmo en Sociale basisvoorzieningen. Uit het onderzoek Grootstedelijke kosten zijn, zoals de kamerbrief van 7 februari 2025 vermeld, eveneens aanvullende inzichten gekomen met betrekking tot het sociaal domein. Deze inzichten zullen ook bij dit vervolgtraject worden betrokken.

Verder zullen de clusters Participatie, Onderwijs en Orde en veiligheid worden herschat. Dit aangezien nader onderzoek nodig is naar de vervanging van de huidige maatstaf 'niet-westerse migranten' en ter verbetering van de huidige maatstaf 'huishoudens laag inkomen met drempel'. Tot slot wordt vervolgonderzoek gedaan naar de verevening van de inkomsten. Dit betreft de aftopping van de OZB en de overige eigen middelen. Voor meer informatie verwijzen we naar de brief van 28 mei jl. Zoals toegezegd in de brief van 28 mei jl. zal de Kamer na de zomer worden geïnformeerd over het vervolgtraject voor de herziening van het verdeelmodel per 1 januari 2029.